

Asbest herkennen – waar starten?

1 Beschrijving

In de vorige eeuw werd asbest in ontelbare toepassingen gebruikt. Het kan immers gemakkelijk ontgonnen worden, is goedkoop en heeft heel wat goede eigenschappen. De vezel is hittebestendig, thermisch en akoestisch isolerend, onbrandbaar, chemisch inert, bestand tegen micro-organismes, slijtvast, enz. Er bestaan alom gekende toepassingen van asbest, maar ook heel wat minder gekende toepassingen, vooral binnenshuis. In deze fiche proberen we een overzicht te geven van de toepassingen van asbest.

2 Waar kan je asbest vinden?

2.1 Buitentoepassingen van asbest

Asbesthoudende materialen werden vooral buitenshuis gebruikt omwille van hun waterafstotende eigenschappen, vorstbestendigheid, slijtvastheid, enz. Dit is een niet-limitatieve lijst van buitentoepassingen van asbest in (semi-)gebonden vorm.

Dak	Gevel	Andere
<ul style="list-style-type: none"> ■ Golfplaten ■ Leien ■ Onderdakplaten ■ Roofing ■ Schoorstenen ■ Goten en regenafvoer 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Gevelpanelen (bv. type Glasal, Eternit) ■ Buitenpleisters ■ Dorpels ■ Afdekplaten ■ Gevelverven 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Buitentegels ■ Afvoerbuizen ■ Mastiek ■ Verven ■ Bloempotten ■ Muurdoorvoeringen

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

2.2 Binnentoepassingen

Dit is een niet-limitatieve lijst van binnentoepassingen.

<u>Interieur</u>	<u>Wand</u>	<u>Vloer</u>	<u>Installaties</u>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Imitatiemarmers in venstertabletten (foto 1) ■ Imitatienatuursteen in trappen (foto 1 & 2) ■ Imitatiehoutstructuren (foto 1 & 2) ■ Deurbladen (foto 3) ■ Keukens (foto 2) ■ Schoolborden 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Binnenbekleding in asbestcement (foto 2) ■ Vals plafond (foto 1 & 3) ■ Asbesthoudende pleister (foto 1) ■ Imitatiemarmers in muurbekleding (foto 1 & 2) ■ Asbesthoudende verven (foto 2) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Asbestvinyltegels (foto 1) ■ Balatum met een onderlaag in licht gebonden asbestvezel (foto 1 & 3) ■ Isolatie rond dragende elementen (vlokken) (foto 2) ■ Asbesthoudende lijmresten met zichtbare vezels (foto 3) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Omkastingen rond kanalen (foto 2) ■ Asbestkoorden (foto 1) ■ Afwerking in elektrische kasten (foto 3) ■ Elektrische bedradingen met asbestvilt rond (foto 3) ■ Asbesthoudende dichtingen of pakkingen (foto 3) ■ Asbesthoudende pleister rond buizen (foto 3) ■ Muurdoorvoeringen ■ Asbesttextiel

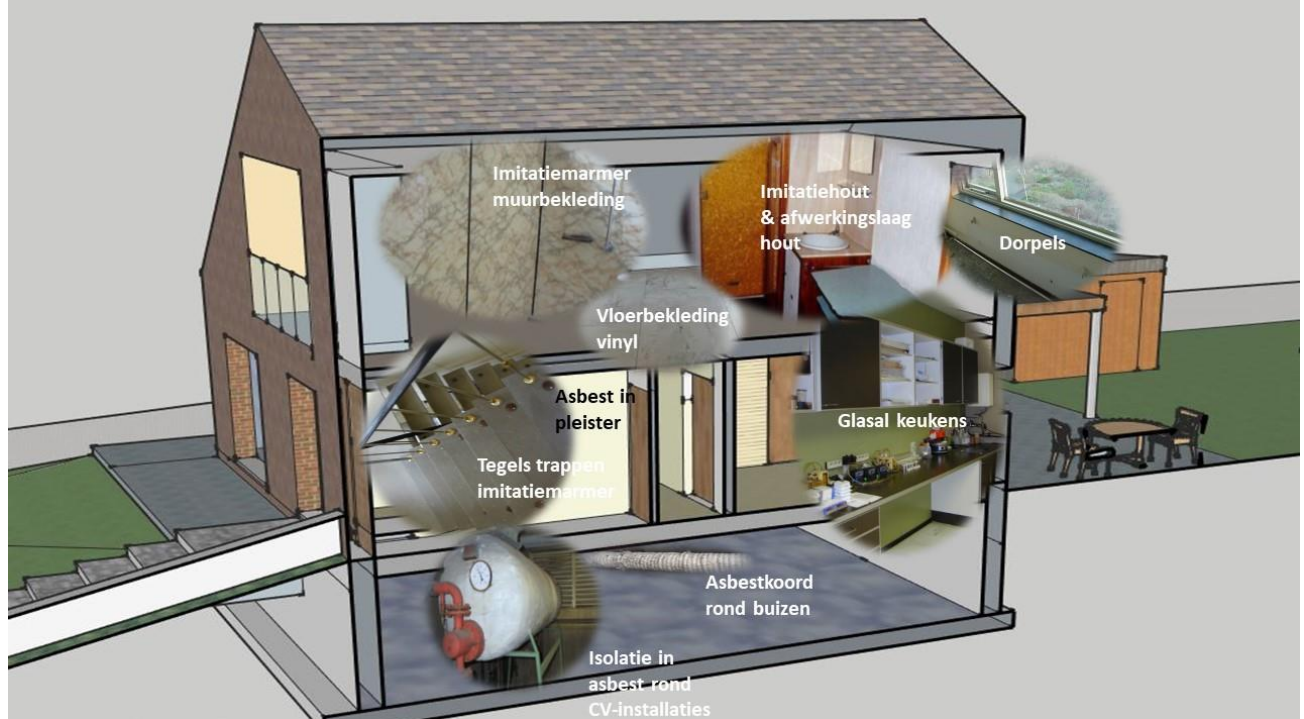

Foto 1

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

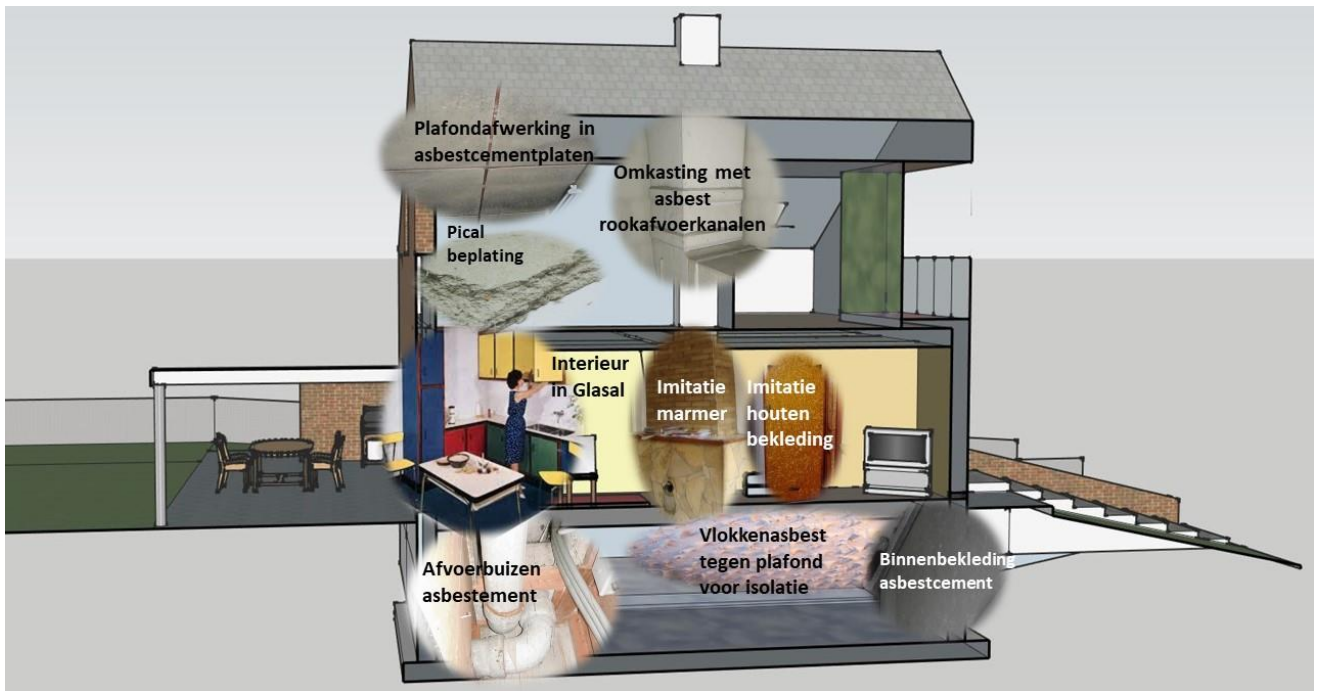

Foto 2

Foto 3

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

3 Risicoanalyse

In de risicoanalyse wordt een onderscheid gemaakt tussen activiteiten met:

- een laag risico
- een reëel risico
- een hoog risico

Risico	Activiteit	Preventiemaatregel
Laag	Verplaatsen van asbesthoudende elementen (bloembak, leien, ...)	■ Sporadische handelingen
	Schilderen van asbesthoudende elementen	■ Geen beschadigingen aanbrengen
Reëel	Demonteren van asbesthoudende bouwelementen	■ Eenvoudige handelingen
Hoog	Alle activiteiten waarbij stof wordt geproduceerd	<ul style="list-style-type: none"> ■ Specifieke maatregelen voor stofbeperking ■ Stofzuigen met aangepaste stofzuiger ■ Werken laten uitvoeren in een hermetische zone door een erkend asbestverwijderaar

Toepassing	Activiteit met laag risico	Activiteit met reëel risico	Activiteit met hoog risico
3.1.1 Buitentoepassing			
Dak		<ul style="list-style-type: none"> ■ Leien, golfplaten, onderdakplaten, afvoerbuizen verwijderen (aanwezigheid van asbesthoudend stof) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Beschadigd/verweerd materiaal demonteren ■ Stof verwijderen
Gevel		<ul style="list-style-type: none"> ■ Beplating demonteren (aanwezigheid van asbesthoudend stof) 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Beschadigd/verweerd materiaal demonteren ■ Imitatiebaksteen verwijderen ■ Stof verwijderen
Raam met asbesthoudende siliconen		<ul style="list-style-type: none"> ■ Raam wegnemen 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Siliconen weggappen
Asbesthoudende verven (bv. tunnels)			<ul style="list-style-type: none"> ■ Verwijderen/zandstralen* ■ Stof verwijderen*
Tegels, afdekplaten, ...		<ul style="list-style-type: none"> ■ Demonteren met kans op beschadiging van materiaal 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Stof verwijderen

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Toepassing	Activiteit met laag risico	Activiteit met reëel risico	Activiteit met hoog risico
3.1.2 Binnentoepassing			
Asbesthoudende pleister	■ Pleister schilderen, herstellen		■ Slijpen, opschuren, boren* ■ Stof verwijderen*
Beplatingen en imitatiematerialen	■ Schilderen	■ Demonteren	■ Stof verwijderen
Vloerbedekking ■ Asbestvinyltegels ■ Balatum met een onderlaag in licht gebonden asbestvezel		■ Vloerbedekking verwijderen	■ Lijmresten verwijderen*
Vloeren/trappen in imitatiemarmor			■ Demonteren ■ Stof verwijderen
Gespoten asbesttoepassingen (asbestproppen rond leidingen, vlokken)			■ Verwijderen*
Omkasting van leidingen		■ Demonteren	
Omwikkeling van leidingen			■ Demonteren ■ Stof verwijderen
Asbesthoudende dichtingen		■ Demonteren	
Elektrische leidingen	■ Zekering weghalen ■ Nieuwe leidingen aanbrengen	■ Leidingen demonteren	
Liften	■ Remschoen weghalen		
Asbesthoudende verven			■ Verwijderen* ■ Zandstralen* ■ Stof verwijderen*
* Enkel uitvoeren in hermetisch zone			

Referenties

- Preventiefiche 1057 'Herkenningmethoden voor asbest'
- Preventiefiche 1062 'Aandachtspunten bij eenvoudige handelingen – dakwerken'
- Dossier 150 'Asbest en vervangingsvezels'

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

4 Hoe ga je te werk?

Raadpleeg de asbestinventaris. Deze inventaris moet beschikbaar zijn voor bedrijfsgebouwen, scholen, openbare gebouwen, enz. Als er **geen inventaris** beschikbaar is (bv. bij particulieren), moet de **werkgever zelf (laten) nagaan** of er asbest aanwezig is op de plaats waar hij activiteiten zal uitvoeren. Dat kan op de volgende manier:

- het bouwjaar van het gebouw opvragen
- aan de hand van een materiaalstudie: fabricagedatum, opschriften, uitzicht, kleur, enz. (zie beslissingsbomen in preventiefiche 1062)
- **aan de hand van een staalname en analyse bij een erkend laboratorium om uitsluitsel te krijgen**

Het bouwjaar van het gebouw kan een eerste indicatie geven. Sinds 1998 geldt er een beperking op het op de markt brengen, vervaardigen en gebruiken van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (asbest). Sinds 1 januari 2002 geldt (als gevolg van het KB van 23 oktober 2001) een beperking op het op de markt brengen en gebruiken van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (asbest). Deze beperking betekent een totaalverbod op het op de markt brengen van vezels en producten waaraan asbestvezels zijn toegevoegd.

Al in de jaren 1980 kwamen niet-asbesthoudende vezelcementtoepassingen op de markt. Deze kunnen herkend worden aan de vermelding 'N' of 'NT' (New Technology.) Golfplaten zonder asbest kunnen ook herkend worden aan de afgesneden hoek. Aan golfplaten in vezelcement (zonder asbest) is bovendien een verstevigingsbandje aangebracht dat ze onderscheidt van de oude, asbesthoudende golfplaten. Ook voor onderdakplaten geldt dat ze asbestvrij zijn wanneer het merkteken NT erop staat. Naast NT en AT zijn er nog andere coderingen en afkortingen voor asbestvrije en asbesthoudende producten.

Er bestaan ook nieuwe ontwikkelingen om asbest te herkennen (zie preventiefiche 1057), maar **staalname en analyse door een erkend laboratorium blijft de enige betrouwbare manier** om asbest te herkennen

Codering en afkortingen	
Asbestvrije toepassingen	Asbesthoudende toepassingen
<ul style="list-style-type: none">■ NT: New Technology■ AF: Asbestos Free (Asbest Frei)■ AFM: Asbestos Free Material (Asbest Freies Material)■ NA : Non Asbestos■ AP : Amiante Pas■ AV: Asbest Vrij	<ul style="list-style-type: none">■ AT: Asbestos Technology■ NF: Non Friable (hechtgebonden)■ CAF: Compressed Asbestos Fibres
Opgelet: <ol style="list-style-type: none">1. Wanneer er NT-golfplaten gebruikt zijn op een dak, is dat nog geen garantie dat het dak asbestvrij is. ⇒ Het zou kunnen dat enkel NT-golfplaten gebruikt werden bij de renovatie, maar dat het dak oorspronkelijk opgetrokken werd met asbesthoudend golfplaten.2. Een ander aandachtspunt is het gebruik van recuperatiematerialen bij verbouwingen en nieuwbouw. Mogelijk kunnen deze materialen ook nog asbest bevatten!3. Dat een gebouw na 2002 werd gerenoveerd, betekent nog niet dat het volledig asbestvrij is.	

5 Verbodsbepalingen

- Het is verboden mechanische werktuigen met grote snelheid, hogedrukreinigers, luchtcompressoren, schuurschijven en slijpmachines te gebruiken om objecten of ondergronden in asbesthoudend materiaal of bekleed met asbesthoudend materiaal te bewerken, te snijden of schoon te maken of om asbest te verwijderen.
- Ook het gebruik van droge straalmiddelen is verboden voor dezelfde werkzaamheden.
- Werkmethodes waarbij asbesthoudend materiaal wordt gebroken, zijn verboden.

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.